

הקואליציה להבטחת תשלום מזונות ילדים

Coalition to Ensure Child Support Payments

اتتلاف لضمان دفع نفقة الأولاد

8.6.2017

נייר עמדה לדיון ביוזמת חה"כ אורלי לוי-אבקסיס בנושא גביית מזונות ילדים שאינם משולמים, על ידי ההוצאה לפועל המתקיים ב 12.6.2017

חוק המזונות (הבטחת תשלום) תשל"ב 1972 מאפשר לילדים אשר אביהם אינו משלם מזונות ילדים בהתאם לפסק דין לקבל דמי מזונות בסיסים מהמוסד לביטוח לאומי. המוסד לביטוח לאומי גובה את הכספים חזרה מן האב החייב.

עד לשנת 2014 התנהלה הגבייה של דמי המזונות במוסד לביטוח לאומי. החל משנת 2014 הועברה הגבייה לרשות האכיפה והגבייה. מאז בהתאם לנתונים המפורסמים על ידי המוסד לביטוח לאומי קיימת ירידה באחוז שיעור הגבייה מהחייבים. בשנת 2013 התקבולים מהחייבים הגיעו ל-48% מסך תשלומי המזונות, בשנת 2014 התקבולים הגיעו ל-42% מסך תשלומי המזונות ובשנת 2015 התקבולים הגיעו ל-38% בלבד מסך התשלומים (הירידה בגבייה היא גם בערכים מוחלטים).

המוסד לביטוח לאומי מייחס את הירידה בשיעורי הגבייה להעברת הגבייה לרשות האכיפה והגבייה באוקטובר 2014¹. רשות האכיפה והגבייה מצידה טוענת כי יש בעיות של העברת מידע בין המוסד לביטוח לאומי לרשות².

לירידה בגבייה השלכות קשות:

- **הירידה בגבייה מובילה לפגיעה בזכויות ילדים.** בהתאם לחוק אם נגבים מן החייב סכומים על-פי פסק הדין העולים על התשלומים ששולמו כמזונות מהמוסד לביטוח לאומי לפי התקנות, המוסד לביטוח לאומי מעביר את ההפרשים לזכויות ירדה בשיעור הגבייה משמעותה ירידה גם בגביית הפרשים שמגיעים לזכויות. בהתאם לנתוני המוסד לביטוח לאומי 24% מהזכאים למזונות מהמוסד לביטוח לאומי מקבלים עד מלא התקרה שבתקנות. כלומר, פסקי הדין של אותם זוכים גבוהים מהתקנות וקיימים הפרשים במקריהם אילו אשר אינם נגבים כראוי.
- **אובדן כספים לאוצר המדינה.** אובדן הכספים כתוצאה מתת גבייה מעלה את עלויות תשלומי המזונות למדינה ומקשה על שינוי אופן יישום החוק (אופן היישום כיום של חוק המזונות גורם למלכודת עוני לנשים וילדים).
- **ירידה בגבייה מעבירה מסר לחייבים כי ניתן להתחמק מתשלום מזונות,** על אף שמדובר בחובה מכוח החוק של חייב לילדיו התלויים בו.

אנו קוראות למוסד לביטוח לאומי ולרשות האכיפה והגבייה לבדוק באופן רציני את הסיבות לירידה המשמעותית בגבייה ולפעול לשינוי המצב באופן מיידי.

התייעלות הגבייה תקל על המדינה לממש את מהותו של חוק המזונות ללא התלות המוטעת הקיימת כיום בהכנסות ההורה המשמורן.

¹ המוסד לביטוח לאומי, נשים המקבלות דמי מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי בשנת 2015, פברואר 2016.

² מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב מיום 10 באוקטובר לחברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס בנושא נתונים על גבייה בתיקי מזונות